

B I N N E N L A N D S E V E I L I G H E I D S D I E N S T

Maandoverzicht nr. 2 - 1974
(Tijdvak van 1-2-1974 t/m 28-2-1974)

I N H O U D

Nr. 1.173.829	Blz.
Anarchisme	1
CPN en de verkiezingen	7
De herdenking van de Februaristaking	9
Culturele uitwisseling tussen Nederland en de Sowjet-Unie	11
Algemeen Nederlands Jeugdverbond	12
Het Tweede partijcongres van de SP	13
Brusselse Conferentie van Westeuropese CP-en	16

Anarchisme

Inleiding

Op 9 oktober 1973 startte de Amsterdamse afdeling van de Federatie van Vrije Socialisten een "Cursus Anarchisme" die tot 19 februari 1974 zou duren.

Eind oktober richtte de Zeeuwse Anarchistenkring zich tot het "F.D. NIEUWENHUIS Fonds" in Amsterdam met het verzoek Roel van DU als bestuurslid van dit Fonds te schorsen "opdat de partijpolitieke en parlementaristische propaganda van deze valse profeet in Uw midden niet langer met de naam van F.D. NIEUWENHUIS wordt gedekt".

Van 8 tot 21 december 1973 vond in het Open Jeugd Centrum "De Kargadoor" een "Domela NIEUWENHUIS-manifestatie" plaats.

Op 12 januari 1974 demonstreerden drie leden van de Federatie van Vrije Socialisten voor de Spaanse Ambassade te Den Haag. Hun protest richtte zich tegen het doodvonnis dat de Spaanse anarchist Salvador AN' op 9 januari over zich had horen uitspreken wegens een bankoverval en moord op een politiemans.

Het lijkt erop, dat er na de laatste Pinksterlanddagen inderdaad wat meer leven in de anarchistische kring is gekomen.

Een op 1 en 2 december 1973 te Bornebroek (bij Almelo) gehouden Huishoudelijk Congres van de Federatie van Vrije Socialisten (FVS) heeft de indicaties daarvoor nog versterkt.

Volgens het Anarcho-Info van november 1973 was het de bedoeling dat dit congres een oriënterend en verzoenend karakter zou dragen. Dit met betrekking tot de tegenstellingen tussen oudere en jongere anarchisten, die zich het laatste jaar hebben gemanifesteerd.

Tegenstelling jong/oud

De oorzaak van de controverse tussen jong en oud in de Federatie kwam voor het eerst duidelijk naar voren in het meinummer (1973) van de "Vrije Socialist", het blad waarmee de Federatie Nederland vertrouwd wil maken met het anarchisme en dat in grote mate het gezicht van de FVS bepaalt.

Het voornamelijk uit jongeren bestaande "Redactiecollectief" (verantwoordelijk voor inhoud en opmaak van het blad) merkte toen op:

"De FVS voert in dit stadium een discussie over de praktische toepassing van een synthese van het anarchisme en marxisme op korte en lange termijn, teneinde een leefbare wereld te scheppen, waarin arbeid en kapitaal gelijkmatig verdeeld zijn. Het kapitalisme zal daartoe vernietigd moeten worden."

En marxisme betekent nog steeds "dictatuur van het proletariaat", bevoogding derhalve, voor werkelijke anarchisten een vloek.

In de "Vrije Socialist" van augustus 1973 konden oudere anarchisten opnieuw lezen hoe de jongeren erover dachten. Het redactioneel artikel was gewijd aan de verschillende stromingen die men in het anarchisme en de Federatie kon onderscheiden. Deze stromingen zijn, aldus het collectief: het anarcho-pacifisme, het anarcho-individualisme, het anarcho-terrorisme en het anarcho-syndicalisme, waarvan de libertair-marxisten de theoretici zijn. Het collectief verbond er de conclusie aan:

"dat, willen we solidair zijn en blijven met de strijd van de arbeidersklasse, alleen de laatste twee stromingen (bedoeld werden: het anarcho-syndicalisme en het libertair-marxisme) van wezenlijk belang zijn voor de opbouw en het functioneren van een politieke organisatie als de FVS."

Daarna verscheen de "Vrije Socialist" bijna een half jaar met als ondertitel (op de voorpagina): "Voor een libertair-marxisme".

Voor een aantal abonnees was dit een reden om als zodanig te bedanken. Anderen gaven op andere wijze van hun ontstemming blijk. Met name het "marxisme" was velen in het verkeerde keelgat geschoten. Door het "Noordelijk Gewest van Vrije Socialisten" (NGVS) werd er middels een circulaire aan herinnerd dat het toch Domela NIEUWENHUIS was die "Het Bankroet van het Marxisme" had gepubliceerd. Het resultaat van een vergadering die het NGVS op 27 oktober 1973 belegde, samen met o.a. het Redactiecollectief, was, aldus de circulaire, "dat de reeds ontstane kloof tussen de Vrije Socialisten in het Noorden des lands en de libertair-marxisten zich nog meer heeft verbreed".

Het congres

Het congres werd bijgewoond door ongeveer 55 personen. Voor bijwoning was lidmaatschap van de FVS vereist. Tijdens het congres werd bekend gemaakt dat het FVS 150 "zuivere" leden telt, die elk f. 25,- contributie betalen.

Van tevoren was aan de deelnemers een agenda en een congresmap toe-

gezonden en was bekend gemaakt dat het accent tijdens het congres zou komen te liggen op de zelfwerkzaamheid van de leden. Het redactiecollectief had deze opmerking ter harte genomen en diende zowel een alternatieve agenda als een eigen congresmap in.

Met tevredenheid kon het redactiecollectief constateren dat haar alternatieve agenda, waarin gesteld werd dat aan doelstelling, strategie en beleid meer aandacht besteed diende te worden, met overgrote meerderheid werd aangenomen. De heren Albert LE en Geert de GR (ouderen) waren de enigen die de originele agenda verdedigden.

Op de eerste dag werd, overeenkomstig de wens van de jongeren, eerst gediscussieerd over de strategie van de Federatie in het algemeen. Daartoe werden de aanwezigen in vier groepen verdeeld.

Belangrijkste conclusies die deze discussie opleverde, waren:

1. de klassenstrijd dient geanalyseerd te worden, met daaraan gekoppeld de vraag hoe de Federatie op deze strijd kan inspelen;
2. de leden van de Federatie moeten niet gaan werken via het NVV, maar samen met het OVB de strijd aanbinden; het OVB moet verder uitgebouwd en geradicaliseerd worden;
3. het gebruik van geweld dient niet voorop te staan. Zodra echter het geweld een noodzaak wordt ter bestrijding van het kapitalisme mag dit niet geschuwd worden; in een dergelijk geval moet een volksleger gecreëerd worden.

Deze laatste conclusie beoogt meer dan enkel de solidariteit die, volgens het redactiecollectief, betuigd moet worden met de gewapende strijd voor de vrijheid in grote delen van de derde wereld. Zij zou tevens gezien kunnen worden als het antwoord op een vraag die Theo HA waarschijnlijk beducht voor een te passieve houding, het congres schriftelijk had voorgelegd. HA, die een "vervreemding van de arbeidersklasse" voorzag wanneer de Federatie zich niet zou interesseren voor haar strijdmethoden, wees op de grote concerns "rondom ons, die de reactie, het kolonialisme en het neokolonialisme daar (in de derde wereld) bewust steunen" en vroeg zich af hoe deze concerns te moeten aanvallen. Het congres stelde hij de vraag:

"Is het dan niet zo, dat als we de daar werkende arbeider, in onze consumptiemaatschappij, niet kunnen alarmeren en tot revolutionair ingrijpen van onderop kunnen bewegen, dat we dan solidair VERPLICHT zijn harde en niet wettelijke krachtdaden aan te wenden om directie en arbeiders tot een andere levenshouding te dwingen?"

In de avonduren van de eerste congresdag werd nogmaals gediscussieerd over het libertair-marxisme, en verder over de toekomst van de FVS en de eisen die gesteld dienden te worden, wil men deze toekomst zeker stellen.

De "Alternatieve congresmap" (door het redactiecollectief "in grote woede neergeschreven") werd op de tweede congresdag aan de orde gesteld. In deze congresmap sprak het collectief de hoop uit "dat de discussies zullen leiden tot vruchtbare beslissingen, die, mits uitgevoerd, garant staan voor het opheffen van de FVS uit de ons inziens bestaande organisatorische en politieke impasse van de laatste jaren". Op zeer directe wijze wilde het collectief (en naar alle waarschijnlijkheid het overgrote deel van de "jonge"-anarchisten) de Federatie stimuleren tot activiteit, waarbij het collectief echter wel als voorwaarde stelde dat "we nu stoppen met het filosoferen op de vrijheidsberg Anarchia en beginnen ons zelf te organiseren en te motiveren voor een lange en onverzoenlijke strijd tegen het kapitalisme op alle fronten, waar het systeem zijn tentakels uitslaat".

Uit de alternatieve congresmap kwam duidelijk de wens naar voren dit congres een breekpunt te laten worden in de geschiedenis van de anarchistische beweging in Nederland. Onomwonden kozen de leden van het collectief voor de opbouw van een professionele organisatiestructuur "die de concrete mogelijkheden bekijkt om een perspectief te ontwikkelen, dat een doelgerichte strijd in Nederland impulsen kan geven".

Maar niet alleen het organisatorische vraagstuk werd door het collectief centraal gesteld. Evenzeer werd aandacht besteed aan een algemene analyse van de maatschappij met het oog op de toekomstige taakstelling van de Federatie en het uiteindelijke doel "hier de absolute heerschappij van de bezittende klasse te doorbreken en het proletariaat het zelfbeheer te verschaffen over de produktiemiddelen".

De discussie over de zienswijze van het redactiecollectief dreigde echter te verzanden, zodat besloten werd deze schriftelijk voort te zetten in het Anarcho-Info.

De tijd die nog restte werd gewijd aan een discussie over het beleid van de redactie en de structuur van de Federatie.

De belangrijkste besluiten

In een extra-Anarcho-Info, dat Albert LE samenstelde kort na het congres, bracht hij de Federatie-leden op de hoogte van wat naar zijn mening de belangrijkste besluiten waren geweest, met name op het organisatorische vlak, en gericht op het streven de Federatie op korte termijn uit te breiden.

Wanneer tenminste 5 personen per plaats of 10 per streek permanent actief zijn, mag er gesproken worden over een "afdeling"; in alle overige gevallen spreekt men van "kernen".

Op basis van plaatselijke c.q. regionale ervaringen ontwikkelt een "Vergroot Landelijk Komitee" de landelijke actielijn. Dit Vergroot LK zal bestaan uit "functionarissen" (zoals secretaris en penningmeester van de Federatie) en "afgevaardigden" van afdelingen c.q. kernen. De inbreng van de afgevaardigden weegt in deze zwaarder dan die van de functionarissen.

Voor de gemeenteraadsverkiezingen 1974 zal een landelijke strategie uitgewerkt worden, "die geheel in het teken staat van de autoritaire consumptiemaatschappij".

Redactie en administratie van de Vrije Socialist zullen in de toekomst door hetzelfde collectief gevoerd worden.

Deze en alle andere besluiten - zoals bijvoorbeeld meer scholing en in de toekomst thema-congressen - "moet men vooral in het licht zien van het streven de federatie op te bouwen, om in plaats van individuen - zoals het nu is - afdelingen en kernen te federeren", aldus de heer LE. Het redactiecollectief liet zich op de volgende wijze over de uitslag van het congres uit:

"In de strijd tegen het autoritaire, kapitalistische systeem ..... kan alleen een federatie zinvol functioneren, die is opgebouwd uit plaatselijke afdelingen waarin de leden zich verenigen op basis van hun lidmaatschap ..... De eenzame anarchist laten we achter in de galerijen van vijftiger en zestiger jaren."

Vooruitzichten

Door het optreden van de jonge anarchisten, met name van het redactiecollectief, is de Federatie uit haar winterslaap gehaald. En dat niet alleen, de jongeren hebben een stempel gedrukt op het congres.

Ondanks de weerstand die het collectief ondervond voor en tijdens het congres werd door nagenoeg alle aanwezigen toch ingestemd met het aanblijven van dit collectief. Dit kan beschouwd worden als een motie van vertrouwen, vertrouwen dat wellicht ook de toekomst betreft die het collectief in zijn "alternatieve congresmap" voorziet:

"De immateriële Verelendung die nu pas goed begint, is de basis voor de revolutionaire beweging in de hooggeïndustrialiseerde landen. Ondanks de economische wetmatigheid in het kapitalisme kunnen we niet rustig wachten tot het zichzelf ten onder doet gaan. Het gaat erom dat de politieke wil ontstaat het systeem te vernietigen, nu de mogelijkheden (technies) voor een optimale vrijheid aanwezig zijn. De perspectieven voor de vrijheid zijn nog nooit zo groot geweest, terwijl anderzijds de mogelijkheden van de onderdrukkers nog nooit zo angstaanjagend waren."

De bezetting van het kantoor van de Spaanse luchtvaartmaatschappij Iberia te Amsterdam door de Amsterdamse afdeling van de FVS op 5 maart j.l. is dan ook tekenend voor de recente ontwikkelingen binnen de Federatie. Deze actie, die gericht was tegen de voltrekking van het doodvonnis dat over de Spaanse anarchist AN , werd nog gevolgd door een bijeenkomst op 6 maart in de Brakke Grond en een demonstratie op 9 maart te Amsterdam waaraan ongeveer 100 personen deelnamen.

CPN en de verkiezingen

De basis van het kabinet zal naar links verlegd moeten worden. Dat is in feite het motto waaronder de CPN haar campagne voor de komende verkiezingen is gestart. De regering zal zich moeten ontdoen van rechte invloeden in de persoon van de ministers Van AGT, BOERSMA en LUBBERS. Een verkiezingsoverwinning van de CPN zou daartoe kunnen bijdragen.

De standpuntbepaling van de CPN blijkt o.m. uit de oproep van het partijbestuur: "Versterkt de CPN nu!", gepubliceerd in het dagblad "De Waarheid" van 1 februari j.l. Hierin wordt o.m. gesteld:

"Een duidelijke toename van het ledental die ook in de verkiezingsuitslagen tot uiting komt, zal gewicht in de schaal werpen om de PvdA en haar bondgenoten te dwingen in het kabinet de koers te wijzigen en zich van de confessionele voogdij te ontdoen.

De verkiezingscampagne moet erop gericht zijn belangrijke nieuwe lagen van de bevolking te winnen voor de communistische politiek!"

De CPN richt zich met name tot de progressieve PvdA-ers, voor wie zij een alternatief wil zijn.

In de districten moeten de partij-instructeurs het belang benadrukken om PvdA-leden lid te maken van de CPN. Het partijbestuur gebruikt in haar oproep in dit verband de volgende beeldspraak: "Elk nieuw lid voor de CPN is een spoorslag in de flank van de PvdA-leiding."

In de verkiezingscampagne wordt een ruimschoots propagandistisch gebruik gemaakt van het overlopen van PvdA-leden in Vaals naar de CPN. Ook wordt in "De Waarheid" verwezen naar plaatsen met een gelijksoortige gang van zaken, zoals in Zwolle en Doetinchem.

Voor coördinatie van de verkiezingscampagne heeft de CPN een landelijke verkiezingscommissie gevormd. Uit ieder district heeft een vertegenwoordiger zitting in deze commissie. Verkiezingscommissies zijn eveneens tot stand gekomen op districts- en afdelingsniveau. Ook het ANJV is bij de campagne ingeschakeld. Zo houden "jeugdverkiezingsbrigades" zich bezig met het opplakken van affiches.

De kosten die aan de staten- en gemeenteraadsverkiezingen zijn verbonden, worden op f. 150.000,- geraamd. In een oplage van anderhalf miljoen is een speciale verkiezingskrant uitgegeven. Deze verkiezingseditie wordt in tal van dorpen en steden huis aan huis verspreid.

De kosten zullen in eerste instantie bestreden moeten worden uit

de paasenvelopenacties. Van een verkiezingsenvelopenactie wordt afgezien, omdat de diverse kaderleden door deze extra inspanning te zwaar belast zouden worden, terwijl het effect van een dergelijke actie ook niet groot geacht wordt. Wel hebben Amsterdamse bouwvakkers/CPN-ers het initiatief genomen om per man f. 25,- in het verkiezingsfonds te storten. Een andere bijdrage in de kosten moet de gebruikelijke verkoop van bruggeborden à f. 25,- in Amsterdam opleveren.

In de kandidatenlijsten voor de statenverkiezingen is nagenoeg geen verandering gekomen in vergelijking met 1970. Alleen in Noord-Holland is een vermeldenswaardige verandering te onderkennen: M.J. HA (lid DB-CPN) staat in zes kieskringen bovenaan, terwijl de Amsterdamse wethouder A.A. VERHEY van de lijst is verdwenen.

De herdenking van de Februaristaking

Evenals voorgaande jaren werd ook nu weer op 25 februari de Februaristaking van 1941 herdacht met een defilé, waaraan naar schatting vijfduizend personen deelnamen. Dat was duidelijk minder dan in 1973, toen circa tienduizend mensen langs het beeld van de Dokwerker aan het J.D. Meijerplein te Amsterdam defileerden.

Zoals gebruikelijk riep niet alleen het gemeentebestuur van Amsterdam op om aan de herdenking deel te nemen, maar verschenen er ook afzonderlijke oproepen van het - geheel door de CPN gecontroleerde - Februaricomité 1974 en van het bestuur Gewest Amsterdam van de PvdA. De CPN is er dus ook dit jaar niet in geslaagd om met het gemeentebestuur van Amsterdam en het Gewest Amsterdam van de PvdA tot één, gezamenlijke, oproep te komen.

Ook verschenen er nog oproepen van verscheidene buurtcomité's, groepen bedrijfsarbeiders en dergelijke, alle op initiatief van de CPN.

Traditiegetrouw werd ook nu weer getracht om aan de herdenking allerlei actuele vraagstukken te koppelen. Het Februaricomité 1974 riep op, "op grond van eigen overtuiging op te treden:

- voor vrede en veiligheid in de gehele wereld, voor vermindering van de bewapeningsuitgaven en voor de verwijdering van de atoomwapens van ons grondgebied;
- voor democratie, tegen elke aantasting van de democratische grondrechten van ons volk en voor het stakingsrecht en voor het recht op vrije meningsuiting in de krijgsmacht;
- voor stopzetting van elke steun aan fascistische regimes in het buitenland;
- tegen elke poging om toe te geven aan de Duitse eis tot vrijlating van de drie van Breda;
- voor verbetering van de wetten ten behoeve van oud-verzetsstrijders en slachtoffers van de Duitse nazi-vervolging en ruime en snelle toepassing daarvan".

Verder werd in de oproep gesteld dat het "ook een absoluut vereiste (is), dat wordt afgezien van elke Nederlandse deelname aan het project van de snelle kweekreactor in Kalkar (West Duitsland)".

Volgens een verslag van het defilé in het partijdagblad

"De Waarheid" is de 25e februari 1974 "een nieuwe getuigenis geworden van de wil van zeer velen in brede kringen van ons volk om zich te verenigen tegen elke aanslag op vrede en democratie en op te komen voor een vrij en onafhankelijk Nederland."

Culturele uitwisseling tussen Nederland en de Sowjet-Unie

Op 26 januari vond in Amsterdam de ondertekening plaats van het Plan voor Culturele Uitwisseling, dat telkenjare wordt overeengekomen tussen enerzijds de vereniging "Nederland-USSR" en anderzijds de Unie van Sowjetverenigingen voor Vriendschap en Culturele Betrekkingen met het Buitenland en de vereniging "USSR-Nederland".

Zoals gebruikelijk voorziet ook de overeenkomst voor 1974 in een aanzienlijk grotere stroom van informatie en personen vanuit de Sowjet-Unie naar Nederland dan in omgekeerde richting. De weinige delegaties, die vanuit Nederland de Sowjet-Unie zullen bezoeken, hebben bovendien nog ten doel in de Sowjet-Unie de mogelijkheden te onderzoeken om op terreinen, die nog onvoldoende in de "uitwisseling" zijn betrokken, de informatiestroom naar Nederland op gang te brengen.

Voor de ondertekening was ditmaal een minder "zware" Sowjet-delegatie overgekomen dan bij vorige gelegenheden het geval geweest is. Voor de beide Sowjetpartners werd de overeenkomst ondertekend door de vice-voorzitter van de vereniging "USSR-Nederland", prof. P. LA ; voor de vereniging "Nederland-USSR" tekende voorzitter W. HULST. De bijeenkomst, die volgens een opgave in het maandblad "NU" door 1400 personen werd bijgewoond, werd opgeluisterd door het zang- en dansgezelschap "Siberianka", dat aansluitend een korte toernee door het land maakte.

*
* *

Algemeen Nederlands Jeugdverband

Manifestaties werkende jongeren

Op initiatief van de CPN werd in Alkmaar door het ANJV, het NVV-jongerencontact, de KWJ (Kritiese Werkende Jongeren) - de K stond voorheen voor Katholieke - en de gezamenlijke vormingscentra een manifestatie van Werkende Jongeren georganiseerd.

Na een wekenlange voorbereiding, in welke periode o.a. een "Werkende Jongeren-Krant" in een oplage van 25000 ex. werd verspreid, vond deze manifestatie op 16 februari 1974 plaats onder de leuzen:

- tegen het jeugdloon.
- leeftijdsgrens minimumloon 18 jaar
- geen enkele ontheffing van betaling van het minimumloon
- geen prijsopdrijving

Eén van de sprekers was de 2e voorzitter van het ANJV, de heer BO, die in zijn toespraak wees op het gemeenschappelijke belang van werkende jongeren, militairen en studenten en die hij opwekte lid te worden van het NVV "om sterk te staan in de strijd om een beter inkomen".

De manifestatie, die door ± 700 jongeren werd bijgewoond, bleek het begin te zijn van een reeks manifestaties in verschillende delen van het land. In Amsterdam werd een manifest uitgegeven voor een demonstratieve bijeenkomst op 1 maart in Marcanti. Op 22 maart volgt de Zaanstreek en op 15 april Rotterdam.

In de Rotterdamse regio zijn de jongerenorganisaties nog niet tot overeenstemming gekomen over een gezamenlijk optreden. Het NVV-jongerencontact in de Rijnmond zou er weinig voor voelen de eis "geen enkele ontheffing van betaling van het minimumloon" in het eisenpakket op te nemen. Niettemin ligt het wel in de bedoeling dat het ANJV, de KWJ en het NVV-jongerencontact samen een manifestatie organiseren die de acties "tegen de uitbuiting van de jonge werknemers" moet ondersteunen.

*

* *

Het Tweede partijcongres van de S.P.

Op 2 en 3 februari organiseerde de Socialistische Partij (S.P.) te Nijmegen haar tweede partijcongres. De voorbereiding van de leden op het congres is in feite minimaal geweest. Een verslag van het Centraal Comité (CC) over haar werkzaamheden sinds het vorige congres (dat in oktober 1972 werd gehouden) werd niet gepubliceerd. Volstaan werd met het onder de leden verspreiden van en het op afdelingsvergaderingen discussiëren over de nieuw ontworpen beginselverklaring en statuten. Beide ontwerpen waren kort voor het congres door het CC besproken en goedgekeurd.

De beginselverklaring, waarin opnieuw de onvermijdelijkheid van een gewelddadige omverwerping van de kapitalistische maatschappij wordt verdedigd, wijkt inhoudelijk nauwelijks af van de vorige, welke werd vastgesteld door het eerste congres van de S.P. Het meest opvallend aan de verklaring is dat zij gesteld is in eenvoudige, begrijpelijke taal, waarin het gebruik van het in communistische organisaties ingewortelde partij-jargon nagenoeg geheel vermeden is. De partij noemt zich in de verklaring dan ook de partij van de gewone mensen.

De nieuwe statuten waren volgens het CC noodzakelijk geworden, omdat de huidige organisatie-structuur de groei van de organisatie dreigde te gaan tegenwerken. In het nieuwe CC hebben niet meer zoals voorheen alle politiek-secretarissen van de afdelingen zitting, alsmede enkele door het congres aangewezen figuren, (tezamen bijna veertig personen), maar is het aantal leden beperkt tot zeventien. Daarvan zijn er negen door het congres gekozen; de overige acht zullen de vier gevormde districten vertegenwoordigen. De door het congres gekozen leden zijn in functie gekozen, d.w.z. dat zij door het congres voor een bepaald aspect van het partijwerk verantwoordelijk zijn gesteld. Het nieuwe CC zal op haar eerste vergadering overgaan tot de vorming van een dagelijkse leiding. Volgens voorstel van het "polit-bureau" van het oude CC zal dit bestaan uit de partijvrijgestelden, die samen het politbureau van het oude CC vormden.

Het congres werd bijgewoond door ongeveer 350 personen, daarvan waren bijna 300 personen lid van de S.P. Onder de overige aanwezigen bevond zich een Chileense zanggroep, die het congres met revolutionaire liederen enigszins opfleurde.

Tijdens de zitting op 2 februari werd verslag gedaan over de partij-activiteiten in de voorafgaande periode. Daarbij werd de meeste aandacht besteed aan de snelle groei van de partij, vooral tot stand gekomen via

mantelorganisaties als de Bond van Huurders en Woningzoekenden (BHW) en het Milieu Actiecentrum Nederland (MAN) en die zich manifesteerde in een verdubbeling van het ledental en een verdrievoudiging van de oplage van het centrale orgaan van de S.P. "De Tribune", sinds het vorige congres, eind 1972. Enig inzicht in de financiële situatie van de partij gedurende die periode werd niet gegeven.

In de middaguren vond in de stad Nijmegen een "feestelijke colportage" plaats met de bladen "De Tribune" en "Vrij Chili". 's- Avonds werd gediscussieerd over opzet en organisatie van de verkiezingscampagnes in de tien plaatsen waar de S.P. aan de komende gemeenteraadsverkiezingen zal meedoen.

Op zondag 3 februari werd gediscussieerd over de beginselverklaring en de statuten. Tevens werden negen leden voor het nieuwe CC gekozen. Met uitzondering van de Arbeidersmacht-secretaris werden alle leden met grote eenstemmigheid gekozen. Uit 21 kandidaten werden de volgende leden voor het vervullen van een functie in het CC aangewezen:

- sectie juristen;
- sectie artsen;
- politiek secretaris;
- organisatie secretaris/penningmeester;
- milieu-secretaris;
- jongeren secretaris;
- Arbeidersmacht secretaris;
- BHW-secretaris;
- propaganda-secretaris.

Van hen zullen de heren MO , VAN HO en Van ZO - allen partijvrijgestelden - de dagelijkse leiding van het CC gaan vormen. Daarmee hebben zij hun huidige machtspositie behouden.

Opmerkelijk in de functionele verdeling is het ontbreken van een verantwoordelijke voor het partijwerk onder studenten. Mogelijk is dit in het huidige CC een deeltaak van de jongeren-secretaris, die tot voor kort de leiding had van de studentenorganisatie van de S.P. te Nijmegen. Waarschijnlijk zal hij echter meer aandacht moeten gaan besteden aan de werkende jongeren en aan de dienstplichtigen. Bij een eventuele start van partijwerk onder dienstplichtigen zal vermoedelijk ook de heer D. SA , lid van de S.P. en tevens redacteur van "Twintig", het blad van de VVDM, betrokken worden.

Het aantrekken van de heer VER , actief voor Arbeidersmacht in Oss (zijn tegenkandidaat voor een functie in het CC was eveneens afkomstig uit Oss en vorig jaar actief betrokken bij de stakingsactie bij Bergoss), is een aanwijzing dat de S.P. met meer ernst het bedrijfswerk van de partij ter hand gaat nemen. Het opbouwen van de organisatie zal vermoedelijk plaatsvinden met hulp van de BHW en het MAN, die over vele contacten beschikken in de oude arbeidersbuurten. Binnen de S.P. zelf is de arbeidersaanhang nog vrij gering. In het op het congres gekozen gedeelte van het CC is de heer MO de enige met een echte arbeidersachtergrond. Van de overigen is bekend dat zij, vlak na de oprichting van de partij enige tijd in een fabriek hebben gewerkt. Het overgrote deel van de aanhang van de partij bestaat nog steeds uit studerenden; een aantal van hen heeft inmiddels zijn academische studie met succes voltooid. Zij blijven in het algemeen, ook na het beëindigen van hun academische studie, actief bij het partijwerk betrokken.

BRUSSELSE CONFERENTIE VAN WESTEUROPESE CP-en.

In Brussel hebben van 26 tot 28 januari delegaties van 20 West-europese communistische partijen vergaderd over de politieke, economische en sociale situatie in het "kapitalistische Europa". De agenda, opgesteld tijdens de consultatieve vergadering van 27 en 28 september 1973 te Stockholm, omvatte drie punten: "De huidige crisis van het kapitalisme in Europa; de actie van de CP-en voor sociale vooruitgang, democratie, nationale onafhankelijkheid, vrede en socialisme; en de strijd voor de eenheid van de arbeiders- en democratische krachten". Vroegere conferenties hadden altijd maar beperkte onderwerpen van bespreking. Zo ging de voorlaatste, die van 1971 te Londen, over de strijd tegen de multinationale bedrijven.

Vorbereiding

De jongste conferentie van Westeuropese CP-en is bijna een half jaar lang voorbereid in twee reeksen vergaderingen. De eerste omvatte vier in verschillende Europese steden gehouden colloquia waarop specialisten gesproken hebben over de monetaire crisis (te Parijs), de nieuwe inhoud en vormen van de strijd van de arbeiders en het volk (te Rome), het lot van de gastarbeiders (te Essen) en de situatie van de intellectuelen en de culturele vrijheid (te Genève). De tweede reeks voorbereidende vergaderingen was die van een redactiegroep belast met het opstellen ten eerste van een politieke verklaring en ten tweede van aanbevelingen voor gemeenschappelijke acties van de CP-en.

Na drie bijeenkomsten, achtereenvolgens in Kopenhagen, West-Berlijn en Rome (een subgroep is tweemaal te Parijs bijeengewest) was het ontwerp van de politieke verklaring gereed om te worden besproken door alle centrale comité's van de betrokken partijen. Nog daags vóór en ook tijdens de conferentie heeft een redactiecommissie uit de delegaties de laatste hand gelegd aan de politieke verklaring en er toen zelfs nogal ingrijpende wijzigingen in aangebracht.

De conferentie

Deelnemende CP-en

Aan de conferentie in Brussel hebben deelgenomen de CP-en uit België, de Bondsrepubliek, West-Berlijn, Cyprus, Denemarken, Finland,

Frankrijk, Griekenland (de pro-Moskouise partij), Groot-Brittannië, Ierland, Italië, Luxemburg, Oostenrijk, Portugal, San Marino, Spanje (CARILLO), Turkije, Zweden en Zwitserland. De Communistische Partij van Nederland heeft de al in Stockholm aanwezige J.IJ, administratief secretaris en lid van het dagelijks bestuur, als waarnemer afgevaardigd.

Deze bijzondere status van de CPN komt tot uitdrukking in het slotcommuniqué doordat zij pas op het einde wordt genoemd om niet de indruk te wekken dat zij zou instemmen met welke conferentie-verklaring dan ook.

De Zweedse CP heeft de politieke verklaring evenmin ondertekend. Als reden hiervoor is opgegeven dat ze op sommige punten afwijkt van het Zweedse partijprogramma. Overigens ondersteunt de Zweedse partij wel de acties van de gezamenlijke Westeuropese CP-en. Het is merkwaardig dat het slotcommuniqué geen melding maakt van het Zweedse standpunt.

Op de lijst van deelnemende partijen ontbreekt niet alleen de IJslandse Volksalliantie die op geen enkele wijze betrokken is geweest bij de conferentie, ook niet bij de voorbereiding ervan, maar ook de Noorse. De IJslandse Volksalliantie, overigens op het ogenblik de enige Westeuropese CP die regeringsverantwoordelijkheid draagt, stelt zich reeds sedert het begin van de jaren zestig onafhankelijk op en wijst deelname aan regionale of internationale conferenties of zelfs aan congressen van zusterpartijen af. Volgens partijvoorzitter AR komen "pure communistische conferenties niet overeen met onze doelstellingen. De Volksalliantie heeft bijvoorbeeld nauwere banden met de Deense en Noorse Sociaal-democraten dan met de CP-en in die landen".

Waarom de Noorse CP verstek heeft laten gaan is nog onbekend. Haar komst naar Brussel was aangekondigd. Zij heeft wel deelgenomen aan de voorbereiding, althans aan de consultatieve vergadering in Stockholm en aan het vierde tevens laatste colloquium te Genève over "de positie van de intellectuelen in het kapitalistische Europa, vrijheid van scheppende activiteit en van wetenschappelijk onderzoek".

Over het geheel genomen is de inzet van de diverse partijen voor de conferentie, inclusief de voorafgaande colloquia, nogal uiteenlopend geweest. De Westduitse, Franse, Italiaanse en Spaanse CP-en zijn er steeds bij betrokken geweest. Zij zijn ook in Brussel het meest op de voorgrond getreden.

Hiertegenover staat de zeer geringe activiteit van de Cypriotische, Ierse en Luxemburgse partijen, die nl. aan geen enkel colloquium hebben deelgenomen.

Belang van de conferentie

De Brusselse conferentie is om diverse redenen van belang. Ten eerste door het feit dat zo'n grote groep Westeuropese CP-en op het hoogste niveau hebben vergaderd.

Ten tweede doordat vooral onder invloed van de CP-Italië de aandacht bijna uitsluitend is gericht op een breed spectrum van specifiek Westeuropese zaken, zonder de gebruikelijke plichtplegingen aan Oost-Europa. Tijdens de discussies is weliswaar ook gesproken over de wenselijkheid van een conferentie van alle Europese CP-en, over de kwestie van een nieuwe communistische wereldconferentie en - door enkele partijen - over de houding tegenover de Chinese politiek, maar geen van deze punten heeft zijn neerslag gevonden in de officiële documenten.

Volgens de Italiaanse communisten viel een uitspraak hierover niet onder de bevoegdheid van de Brusselse vergadering. Daarmee is vooral het streven van de Westduitse DKP gedwarsboemd die de bijeenkomst trachtte te gebruiken als een opstapje naar een door Moskou gewenste wereldconferentie.

Een derde belangrijk aspect van de vergadering is het feit dat meningsverschillen niet uit de weg zijn gegaan. Zo heeft zich een fel debat ontsponnen tussen de algemeen secretarissen van de Franse en de Spaanse CP over de vraag of de CP van het gastland dan wel die van het moederland de belangen van de gastarbeiders moet behartigen. Ook de Europese Gemeenschap is het onderwerp van discussie geweest. Daarbij was de Britse CP de woordvoerder van de tegenstanders en vond zij de Italiaanse, Franse en ook Spaanse CP-en tegenover zich. Maar ook de twee CP-en die vertegenwoordigd zijn in het Europese Parlement en beide streven naar democratisering van de EG-organen, t.w. de PCI en de PCF, zijn over het toekomstige Europa niet eensluidend.

De Italianen en met name AM, lid van het executief comité van de PCI en voorzitter van de communistische fractie in het Europese Parlement, staan relatief het meest positief tegenover een verenigd West-Europa met supranationale instellingen dat de problemen zal kunnen oplossen die te groot zijn voor de landen afzonderlijk.

Zij willen een "democratisch, onafhankelijk en vreedzaam West-Europa, dat noch anti-Sowjet noch anti-Amerikaans is; een socialistische derde macht".

De Fransen daarentegen leggen het accent op de nationale onafhankelijkheid binnen een verenigd Europa. Zij voelen meer voor iets dat verdacht veel lijkt op de Gaullistische idee van het "Europa van de Vaderlanden" en voor een Europa dat niet beperkt is tot het Westerse gedeelte: een Europese Gemeenschap "van de Atlantische Oceaan tot de Oeral".

Ondanks deze meningsverschillen, die zijzelf trouwens wel erkennen, hebben de PCI en de PCF te Brussel categorisch ontkend dat er tussen hen tegenstellingen zouden bestaan.

Conferentie-documenten

De reeds vaker genoemde politieke verklaring draagt het motto "In plaats van een Europa van de monopolies, een Europa van de arbeiders". Ze gaat ervan uit dat de diepgewortelde crisis van het kapitalisme in Europa en de détente-politiek van de Sowjet-Unie en de andere socialistische landen de kansen op sociale en politieke veranderingen hebben doen toenemen.

Het eerste hoofdstuk is een beschrijving van de crisis-situatie in West-Europa, van de toenemende invloed van de multinationale ondernemingen en van het proces van economische integratie in de Europese Gemeenschap.

Het tweede hoofdstuk somt de grote problemen op die een gezamenlijke actie van de Westeuropese CP-en vergen, zoals strijd tegen de inflatie, verbetering van de arbeidsomstandigheden, verdediging van de rechten van gastarbeiders, democratisering van het politieke leven en steun aan de politiek van vreedzame coëxistentie en van détente. Het in dit hoofdstuk geschilderde alternatief voor het kapitalistisch Europa kan volgens de communisten niet zonder hen worden gerealiseerd.

Vandaar dat het derde hoofdstuk een oproep is tot het vormen van een grote alliantie van "alle democratische, progressieve en vredelievende krachten van het volk, gebaseerd op wederzijds respect en op erkenning van gelijke rechten, van het verschillend karakter en de specifieke bijdrage van elke kracht". Over de voorhoede-rol van de CP-en spreekt de verklaring niet.

Het "anti-communisme en anti-sowjetisme" worden tot de voornaamste vooroordelen gerekend die de linkse krachten verdeeld houden en die moeten worden opgeruimd.

Behalve dit lange document heeft de conferentie nog drie korte verklaringen aangenomen en gepubliceerd: over het energieprobleem; over de solidariteit met het Chileense volk en de solidariteit met de volkeren van Indo-China.

De gezamenlijke CP-en hebben bovendien een actieprogramma voor 1974 aangenomen dat echter niet is gepubliceerd. De partijen willen de onderlinge informatie verbeteren en zowel bilateraal als multilateraal vaker overleg plegen.

In diverse Westeuropese steden zullen nieuwe internationale vergaderingen worden belegd over "de communisten en de crisis in kapitalistisch Europa"; nieuwe bijeenkomsten ook van specialisten uit de CP-en over bijvoorbeeld de positie van de vrouw en over de landbouwproblemen; en bovendien nieuwe colloquia over het energie- en grondstoffenvraagstuk en over de inkomenspolitiek.

In de geest van de in 1971 gehouden Londense conferentie willen de CP-en de strijd tegen de "noodlottige activiteit van de multinationale ondernemingen" stimuleren. Nog vóór deze zomer zal hierover een colloquium worden gehouden.

De CP-en zullen elkaar informeren bij acties in een of andere tak van een multinationaal bedrijf, zij zullen trachten de partijorganisaties in de diverse bedrijfstakken van een multinationaal concern met elkaar in verbinding te brengen en willen bovendien alle mogelijke informatie over en in verband met dergelijke ondernemingen verzamelen en toesturen aan de Britse CP, het verzamel- en distributiecentrum van alle informatie.

Het actieprogramma geeft tenslotte enkele stereotype voorbeelden van mogelijke samenwerking met niet-communistische linkse groeperingen in het kader van het eenheidsstreven. Het noemt als zodanig de strijd tegen de fascistische regimes in Spanje, Griekenland en Portugal en solidariteit met Chili.

Met de uitvoering van dit z.g. "protocol" is reeds begonnen. Zo hebben Oostenrijkse en Franse communistische arbeiders te Parijs met elkaar gesproken over hun gemeenschappelijke problemen. Zij willen niet

alleen met elkaar in contact blijven maar ook hun kameraden in de Bondsrepubliek en Ierland bij de besprekingen betrekken. Het betreft nl. arbeiders in bedrijven die tot één en hetzelfde concern behoren: de multinational die in oktober j.l. tot stand kwam door fusie tussen het Oostenrijkse Semperit en het Franse Kléber-Colombes, en die filialen heeft in de BRD en Ierland.

Slotbeschouwing

De Brusselse conferentie met wat er aan voorafgegaan is en er nog op zal volgen, als tenminste de plannen worden uitgevoerd, geeft aanleiding tot een paar bijzondere overwegingen.

Indien de Westeuropese CP-en op nog grotere schaal met elkaar gaan beraadslagen dan zij gedurende de laatste maanden hebben gedaan, bestaat er kans dat zij geleidelijk aan een zekere, wat men zou kunnen noemen "regionale identiteit", een soort "West Europees communisme" vinden. Met name de Italiaanse communisten voelen wel voor zo'n ontwikkeling.

Hoewel het op zichzelf voor de uitvoering van de conferentieplannen wenselijk lijkt dat de Westeuropese CP-en een orgaan in het leven roepen om de gezamenlijke acties te coördineren, hoeft dit nog niet te betekenen dat de CP-en organisatorisch gezien een blok zullen vormen.

In deze geest heeft MARC, algemeen secretaris van de CP-Frankrijk zich uitgelaten tegenover journalisten. Hij stelt heel nadrukkelijk dat het uitgesloten is dat de conferentie van Brussel zou leiden tot nieuwe instellingen tussen de CP-en. De betrekkingen tussen partijen kunnen volgens hem alleen gebaseerd zijn op niet-formele bilaterale en multilaterale ontmoetingen, colloquia en conferenties. Geen enkele partij hoe belangrijk ook pretendeert de leidende rol en geen enkele partij zou accepteren dat een ander in haar plaats beslissingen neemt, aldus MARC. Met deze laatste zinsnede zal de CPN het ook wel van harte eens zijn.

Het vooruitzicht op een grotere eenheid onder de Westeuropese CP-en met een eigen weg naar het socialisme zou de CPSU reeds aangezet hebben tot waarschuwingen tegen "regionalisme". Overigens heeft de Prawda zich in haar berichtgeving over de Brusselse conferentie zeer terughoudend betoond en er maar heel summiere verslagen over gepubliceerd. Daarbij heeft het blad al dan niet opzettelijk juist die zaken weggelaten die de eigen identiteit van de Westeuropese CP-en zouden kunnen aantonen,

zoals bijvoorbeeld het nieuwe West-Europa dat de vergaderde CP-en nastreven, of de bevestiging van de onafhankelijkheid en gelijkheid van elke CP. De Oosteuropese pers ziet de conferentie voornamelijk als een "nieuwe bijdrage tot de ontwikkeling en de versterking van de eenheid van de internationale communistische beweging op basis van de principes van het marxisme-leninisme en het proletarisch internationalisme".

De CPSU heeft echter wel degelijk interesse getoond voor de conferentie. Naar verluidt waren in Brussel aanwezig: W.ZA , plaatsvervangend hoofd van de afdeling Buitenland en verantwoordelijk voor West-Europa, en J.PA , sectiehoofd binnen diezelfde afdeling. Eerstgenoemde was ogenschijnlijk toevallig aanwezig als gast van de parlamentsfractie van de CP-België, laatstgenoemde was z.g. speciale correspondent van de Prawda.